

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Petrákové a soudkyň JUDr. Markéty Wildové a JUDr. Vladimíry Čítkové ve věci žalobce: P. H., nar. bytem zast. Mgr. Radkem Pokorným, advokátem se sídlem Praha 1, Karolíny Světlé 301/8, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o 150.000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 13. ledna 2014 č.j. 10 C 213/2012-638

t a k t o :

I Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích o věci samé (ad I,II) **p o t v r z u j e**, ve výroku o náhradě nákladů řízení (ad III) **s e m ě n í** tak, že jejich výše činí 32.912 Kč, jinak se v tomto výroku **p o t v r z u j e**.

II Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení 8.228 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zavázal žalovanou zaplatit žalobci 50.000 Kč s příslušenstvím (ad I), žalobu se žádostí o zaplacení 100.000 Kč s příslušenstvím zamítl (ad II) a žalované uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 20.570 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho advokáta (ad III). Rozhodl v řízení, v němž se žalobce domáhal po žalované náhrady škody v důsledku nezákonného trestního stíhání, které bylo zahájeno usnesením Úřadu pro odhalování organizovaného zločinu č.j. z důvodu nestandardních praktik žalobce a dalších spoluobviněných, zaměstnanců společnosti ČEZ Měření, s.r.o., v rámci řešení neoprávněných odběrů elektřiny, pro podezření

ze spáchání trestného činu vydírání podle § 235 trestního zákona ve formě spolupachatelství. Proti předmětnému usnesení podal žalobce stížnost, která byla příslušným státním zástupcem zamítnuta jako nedůvodná. Trestní stíhání proti některým spoluobviněným žalobce bylo usnesením státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 19. října 2009 č.j. [REDAKCE] pro dílčí skutky zastaveno ve smyslu § 172 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu. Dále bylo trestní stíhání proti žalobci pro další dílčí skutky zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. a), b), c) trestního řádu usnesením Krajského státního zastupitelství v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 8. března 2010 č.j. [REDAKCE]. Proti žalobci byla podána obžaloba pro podezření ze spáchání trestného činu útisku podle § 237 trestního zákona. Okresní soud v Olomouci rozhodl usnesením ze dne 28. prosince 2010 č.j. [REDAKCE] o zastavení trestního stíhání žalobce s odůvodněním, že skutky, které byly předmětem trestního stíhání, nejsou trestným činem a není dán důvod k postoupení věci. Proti tomuto usnesení byla podána stížnost, na základě které bylo rozhodnutí soudu prvního stupně potvrzeno a částečně změněno usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 6. října 2011 sp. zn. [REDAKCE]. Proti tomuto usnesení podal nejvyšší státní zástupce dovolání, které bylo Nejvyšším soudem ČR odmítnuto usnesením ze dne 27. června 2012 č.j. [REDAKCE]. Žalobci byla nezákonným trestním stíháním způsobena újma. Zatčení a následující výslech byl pro žalobce velice nepříjemný zážitek, který ovlivnil nejen jeho psychiku, ale i psychiku celé jeho rodiny. Trestní stíhání bylo traumatizující, dosud má značný vliv na žalobce, který se cítí frustrovaný a který rovněž ztratil důvěru v policejní orgány. Během trestního stíhání nemohl vykonávat svou práci, jelikož byl přeložen na jinou pozici. Celý odbor, který se zabýval neoprávněnými odběry elektřiny, byl poté v důsledku nezákonného trestního řízení rozpuštěn. Trestní stíhání významně zasáhlo do žalobcova soukromého života, žalobce musí dosud okolnosti celé kauzy vysvětlovat své rodině a přátelům. Případ žalobce a dalších spoluobviněných byl opakovaně medializován, žalobce byl označen za zločince, jeho postavení v jeho rodině a mezi známými se výrazně zhoršilo, byl narušen jeho sociální a pracovní život. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby, uvedla, že nárok žalobce lze posuzovat pouze z hlediska odpovědnosti státu za nezákonné rozhodnutí, kterým je usnesení o zahájení trestního stíhání. Argumentovala tím, že s ohledem na sazbu dopadající na původní kvalifikaci skutku nelze bez dalšího dovozovat vyšší závažnost povahy trestní věci. Státní zástupce v posuzované věci v závislosti na hodnocení důkazů řízení částečně zastavoval a poté skutek právně překvalifikoval. Trestní řízení trvalo téměř tři roky, i když nelze jeho délku označit za krátkou, byla vzhledem k náročnosti věci (skutkové i procesní složitosti) přiměřená. Co se týče dopadu trestního stíhání do pracovního života žalobce, je otázkou, zda mu přeřazením na kancelářskou práci byla způsobena újma. Tvrzená degradace a rozložení odboru mohlo být důsledkem praktik pracovníků tohoto odboru a nikoli důsledkem trestního stíhání. Celá kauza byla medializována již před zahájením trestního řízení a to samotnými poškozenými, kteří se jiným způsobem nemohli domoci prošetření celého případu. Žalobce neuvádí, zda se vůči jednotlivým mediím domáhal zveřejnění omluvy nebo jiné reakce. Ačkoli chování žalobce a jeho kolegů nebylo shledáno protiprávním, a žalobce plnil pokyny svého zaměstnavatele, nelze odhlédnout od toho, že jednání žalobce a jeho kolegů odporovalo určitým zásadám mravnosti a slušnosti. Soud I. stupně vyšel ze zjištění, že Policie ČR, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, SKPV Ostrava usnesením ze dne 6.11.2008 č.j. [REDAKCE] zahájila trestní stíhání 32 osob, mezi nimi i žalobce, pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 trestního zákona spáchaného formou spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona, kterého se měli dopustit tím, že společným jednáním v době nejméně od měsíce dubna 2005 do současné doby na různých místech v Olomouckém, Moravskoslezském, Středočeském a Severočeském kraji jako zaměstnanci firmy ČEZ Měření, s.r.o. mnoha jednotlivými dílčími útoky po předchozím vytipování poškozených nejméně v 50

případech poškozeným odpojili dodávku elektrické energie a poté poškozené výhrůžkami neobnovení dodávky elektrické energie nutili k zaplacení vysokých finančních částek za údajný takzvaný „černý odběr“, pokud poškození nesouhlasili s vyřešením na místě, poškozeným následně přikázali, aby se dostavili na pracoviště firmy ČEZ Měření, s.r.o. a to mnohdy v nočních hodinách, kde pak poškozeným vyhrožovali trvalým odpojením elektrické energie, oznámením na Policii ČR, vězením, soudy, přitom požadovali a následně stupňovali vysokou pokutu v případě nespolupráce a dlouhými výslechy nutili poškozené k přiznání se k černému odběru, kdy pod vlivem jejich nátlaku poškození podleli tlaku a přijali roli viníka a pod tímto tlakem uznávali stanovený dluh, aby se takto vyhnuli ohrožení v podobě trvalého nezapojení dodávky elektrické energie, čímž obvinění na poškozené vyvíjeli psychický nátlak a takto je nutili k podpisu uznání dluhu a k zaplacení v hotovosti, přičemž tuto činnost obvinění páchali dlouhodobě za účelem dosažení zisku. Krajské státní zastupitelství Ostrava, pobočka v Olomouci usnesením ze dne 8.3.2010, č.j. [REDAKCE] trestní stíhání žalobce pro skutky, které se měly stát dne 28.8.2005, 31.8.2005, 17.5.2006, 17.5.2007, 6.6.2006, 22.5.2006, 11.5.2007, 17.5.2007, 11.5.2007 a 9.10.2007 podle § 172 odst. 1 písm. c) trestního řádu zastavilo, protože nebylo prokázáno, že skutky spáchal obviněný. Zároveň došlo k nové kvalifikaci trestné činnosti na trestný čin útisku podle § 237 tr. zák. Z usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 28.4.2010 č.j. [REDAKCE] soud I. stupně zjistil, že trestní stíhání žalobce pro skutek, který se měl stát dne 23.7.2007 (již kvalifikován jako trestný čin útisku podle § 237 tr. zák.), bylo podle § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu zastaveno, neboť skutek není trestným činem. Z obžaloby ze dne 23.9.2010 se podává, že Okresnímu soudu v Olomouci byla podána obžaloba na 13 obviněných, mezi nimi i na žalobce, pro skutek popsany tak, že žalobce dne 23.7.2007 ve večerních hodinách požadoval po poškozeném Ing. V. [REDAKCE] I. [REDAKCE], aby mu vydal drát, kterým mělo být provedeno neoprávněné zapojení, s tím, že bez vydání tohoto drátu nebude možná dohoda o náhradě škody a následně ani zapojení elektrické energie do objektů poškozeného, ani rekreační chaty, ani rodinného domu, bylo mu kladeno za vinu spáchání trestného činu útisku podle § 237 trestního zákona. Z usnesení Okresního soudu v Olomouci ze dne 28.12.2010, č.j. [REDAKCE] soud I. stupně zjistil, že podle § 314c odst. 1 písm. a) trestního řádu za použití § 188 odst. 1 písm. c) trestního řádu a § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu bylo trestní stíhání, mimo jiné, P. [REDAKCE] H. [REDAKCE] zastaveno, neboť skutky nejsou trestným činem a není důvod k postoupení věci. Proti tomuto usnesení brojili poškození odvoláními, Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci usnesením ze dne 6.10.2011 č.j. [REDAKCE] tyto stížnosti zamítl. Nejvyšší soud ČR usnesením ze dne 27.6.2012 č.j. [REDAKCE] dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněných (mimo jiné i P. [REDAKCE] H. [REDAKCE]) odmítl. Z novinových článků soud zjistil, že o případu bylo informováno dne 26.2.2010 na internetových stránkách www.idnes.cz s tím, že policie zaměstnance firmy ČEZ obvinila z vydírání. Další články potom byly vytištěny v deníku MF DNES, zejména byl jmenován jeden z hlavních členů Útvaru netechnických ztrát firmy ČEZ, tzv. NTZ a jeden z hlavních obviněných K. [REDAKCE] V. [REDAKCE] který se k případu též vyjadřoval a byly zveřejněny i jeho fotografie. Jméno žalobce ani jeho fotografie v novinových člancích není. O případu informoval také portál www.aktualne.cz, www.blesk.cz. Z monitoringu tisku v období od 1.1.2008 do 24.1.2012 vypracovaného firmou NEWTON Media, a.s. na téma „K. [REDAKCE] V. [REDAKCE]“, tj. nadřízeného pracovníka žalobce ve firmě ČEZ Měření, s.r.o. soud I. stupně zjistil, že tištěná média, televize, rozhlas, agenturní zpravodajství a internetové servery začaly informovat veřejnost od března 2008 na základě výpovědi odběratelů elektrické energie, kteří se cítili poškozeni postupem zaměstnanců ČEZ, oddělení netechnických ztrát. Od 10.11.2008 pak média informovala o obvinění zaměstnanců ČEZ Měření, s.r.o. z vydírání, jméno žalobce se ve zprávách neobjevilo. V únoru 2010 pak média informovala např. o tom, že ČEZ rozpustil úderné komando, neboť uznal, že bylo

„drsné“. Následují informace o tom, že trestní stíhání bylo zastaveno a že při vymáhání dluhů nedošlo k porušení zákonů. Žalobce při svém účastnickém výslechu uvedl, že trestní stíhání vnímá jako velkou křivdu, před zahájením trestního stíhání spolupracoval ČEZ úzce s Policií ČR, kdy se podíleli na odhalování hospodářské trestné činnosti, svou práci vnímali jako pomoc zemi. K jeho zatčení došlo ráno 8.11.2008 za přítomnosti manželky a dětí nepřiměřeným způsobem ÚOOZ. Trestní stíhání poznamenalo jeho pověst. Hrozba odnětí svobody v trvání dvanácti let ho velmi poznamenala. Celá situace se promítla do jeho osobního a rodinného života. První tři měsíce po zahájení trestního stíhání nepracoval vůbec, neboť jim byla zabavena veškerá technika, jemu pak následně bylo doporučeno, aby nevyjížděl do terénu, byl přesunut do kanceláře, což mu nevyhovovalo, proto v září 2011 z ČEZ odešel. Svědkyně I. [redacted] H. [redacted] uvedla, že žalobce je její syn, pamatovala si okolnosti zatčení syna v roce 2008, trestní stíhání žalobce ovlivnilo jeho osobní, rodinný i pracovní život. Ve [redacted] kde rodina žalobce žije, je označován jako „černá ovce“. Rodina požaduje veřejnou omluvu, aby lidé věděli, že stíhaní lidé byli čestní. Svědek I. [redacted] H. [redacted] při své svědecké výpovědi uvedl, že je bratrem žalobce. Okolí reagovalo pozitivně i negativně na trestní stíhání, svědek to musel vysvětlovat, což ho obtěžovalo, pro lidi to byla senzace. Následky si žalobce nese dodnes, je to jiný člověk. Žalobce uplatnil žádost u odškodnění u žalované dne 20.3.2012, žalovaná konstatovala nezákonnost usnesení o zahájení trestního stíhání, zadostiučinění v penězích žalobci neposkytla. Soud I. stupně uzavřel, že vzhledem k tomu, že trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným odsouzením, vznikl mu nárok na náhradu nemajetkové újmy z titulu vydání nezákonného rozhodnutí dle ust. § 7 odst.1 zák. č. 82/1998 Sb. (usnesení Policie ČR, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu, SKPV Ostrava ze dne 6.11.2008 č.j. [redacted]), kterým bylo zahájeno trestní stíhání. Soud I. stupně se tak zabýval tím, jaká forma odškodnění žalobci náleží. Vyšel především z povahy trestní věci, z délky trestního řízení a následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře žalobce, přičemž přihlédl i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Žalobce byl nejprve od 6.11.2008 do 8.3.2010 (1 rok a 4 měsíce) stíhán pro trestný čin vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 trestního zákona spáchaného formou spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona, za který bylo možné v případě vydání odsuzujícího rozsudku uložit žalobci trest odnětí svobody v trvání 5 - 12 let. Do pravomocného skončení trestního stíhání dne 6.10.2011, tj. 1 rok a 7 měsíců, byl žalobce stíhán pro trestný čin útisku podle § 237 trestního zákona, za který bylo možné uložit trest odnětí svobody v délce nejvýše 6 měsíců. Od 8.3.2010 již žalobce nebyl ohrožen vysokým trestem odnětí svobody, navíc byl nadále stíhán jen pro jeden skutek, pokud by byl odsouzen, byl by mu uložen s nejvyšší pravděpodobností pouze podmíněný trest odnětí svobody. Délka trestního řízení, které trvalo od 6.11.2008 do 6.10.2011, tj. cca 3 roky, byla s ohledem na veškeré rozhodné okolnosti přiměřená (stíháno bylo 32 osob, usnesení o zahájení trestního stíhání obsahovalo 50 skutků v časovém období tří let, v řízení vystupovalo velké množství svědků, bylo vyhodnocováno velké množství důkazů včetně videozáznamů, složitější bylo i po stránce právní). Povaha trestné činnosti (trestný čin proti svobodě), pro kterou byl žalobce stíhán, působí zpravidla společenské odsouzení stíhaného, v daném případě bylo navíc trestní stíhání značně medializováno, informovala o něm téměř všechna celostátní média. Je pravdou, že o zaměstnancích ČEZ, kteří měli zajišťovat nelegální odběr elektřiny, média informovala ještě před zahájením trestního stíhání žalobce a dalších obviněných, a na postup těchto zaměstnanců upozorňovali poškození, tzn., že by nebylo možno učinit závěr o tom, že medializace trestního stíhání byla v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím (usnesením o zahájení trestního stíhání). Nicméně objektivně se o trestním stíhání žalobce dozvědělo velké množství lidí, kteří se po žalobci a jeho rodině domáhali vysvětlování a obhajování, čímž bylo žalobci trestní stíhání neustále připomínáno, a tím byla jeho újma vyšší. Postup orgánů činných v trestním řízení při zatčení

žalobce nebyl shledán nadřízenými orgány nepřiměřeným, ačkoliv je zřejmé, že se u bezúhonného člověka nutně jedná o velmi silný a negativní zážitek. Významné zásahy do osobnostní sféry žalobce v příčinné souvislosti s jeho trestním stíháním nebyly zjištěny. Žalobce měl a nadále má podporu své rodiny a přátel, ke změně v pracovním zařazení u firmy ČEZ nedošlo v důsledku toho, že proti němu bylo zahájeno trestní stíhání, ale proto, že sama firma ČEZ rozhodla o změnách v oddělení, ve kterém žalobce působil, pracovní poměr pak žalobce ukončil sám na základě svého rozhodnutí. Žalobce dále neuváděl, zda a jak utrpěla jeho pověst takovým způsobem, že by byl vyřazen z pracovního, veřejného či společenského života. Soud I. stupně tak uzavřel, že žalobci jako přiměřené odškodnění za nemajetkovou újmu, která mu vznikla v souvislosti s trestním stíháním, náleží částka 50.000 Kč a to zejména z důvodu značné medializace případu, jakož i z důvodu jednostranného hodnocení důkazů (orgány činnými v trestním řízení), které vedlo k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 3 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, zkráceně „o.s.ř.“.

Proti rozsudku soudu I. stupně podala žalovaná odvolání s tím, že brojí toliko proti vyhovujícímu výroku o věci samé, pokud jí bylo rozhodnuto o povinnosti žalované zaplatit žalobci částku 20.000 Kč s příslušenstvím, a proti akcesorickému výroku o náhradě nákladů řízení. Namítla, že rozhodnutí soudu I. stupně spočívá v nesprávném právním posouzení věci. Přisvědčila argumentaci soudu I. stupně stran hodnocení povahy trestního řízení, stran posouzení přiměřenosti délky trestního stíhání i stran zásahu do osobnostní sféry žalobce. Vytýká však soudu I. stupně nesprávné vyhodnocení míry medializace případu k tíži žalované a údajné jednostranné hodnocení důkazů ze strany orgánů činných v trestním řízení, kteréžto soud I. stupně označil za významné okolnosti přiznání peněžitého zadostiučinění ve výši 50.000 Kč. Medializace, jak bylo v řízení prokázáno, probíhala ještě před zahájením trestního stíhání a to ze strany poškozených či jejich zástupce. Do médií přispíval i samotný zaměstnavatel žalobce ve snaze korigovat nepříznivý obraz odboru netechnických ztrát v očích veřejnosti. Žalobce sám nebyl v médiích označen ani vyobrazen. Jestliže ve věci proběhla masivní medializace, žalobce sám v ní figuroval jako jeden z velké řady anonymních zaměstnanců společnosti ČEZ. Jen úzký okruh okolí žalobce mohl vědět, co je jeho konkrétní pracovní náplň a že jeho osobně se věc přímo týká. Žalovaná je přesvědčena, že hledisko medializace bylo ve vztahu k újmě žalobce nadhodnoceno. Pokud soud I. stupně označil vydání usnesení o zahájení trestního stíhání jako důsledek jednostranného hodnocení důkazů ze strany orgánů činných v trestním řízení, žalovaná se s takovým posouzením neztotožňuje. Na různých stupních státního zastupitelství existovaly odlišné názory na právní posouzení stíhaného jednání. Žalovaná rovněž připomíná, že trestní řízení v předmětné věci vedlo k úpravě postupů zaměstnavatele žalobce, který přistoupil ke změně barvy kombinéz odboru netechnických ztrát, aby je nadále nebylo možno zaměňovat s policejními, k tomu, že odpojování elektroměrů nyní dochází za asistence Policie ČR, a konečně k formalizovanému postupu při jednáních o náhradě škody. S ohledem na výše uvedené žalovaná navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku I změnil tak, že žalobu co do částky 20.000 Kč s příslušenstvím zamítne a opětovně rozhodne o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem.

Žalobce ve vyjádření k odvolání navrhl potvrzení rozsudku soudu v napadeném vyhovujícím výroku o věci samé jako věcně správného. Výpovědi žalobce, svědeckou výpovědi matky žalobce a bratra žalobce bylo prokázáno, že o trestním stíhání žalobce vědělo poměrně široké okolí. Žalobce pochází z malého města, tedy o celé kauze vědělo celé město. Přátelé a kamarádi žalobce se stále dožadovali po žalobci vysvětlení, žalobce tak musel svoji pověst obhajovat i v důsledku medializace této kauzy před nimi. V řízení tak bylo prokázáno,

že o celém případě byla informována široká veřejnost, nejen okolí žalobce. Již v 21.1.2009, tedy dva měsíce po zahájení trestního stíhání, byl ze strany Vrchního státního zastupitelství vykonáván dohled, o výkonu dohledu byli obhájce žalobce a obhájci ostatních obviněných vyrozuměni podáním ze dne 21.1.2009. Již v této fázi řízení bylo zřejmé, že trestného činu by se mohli případně dopustit jen ti zaměstnanci společnosti ČEZ Měření,s.r.o., kteří aktivně jednali s odběrateli o náhradě škody, nikoliv však ty osoby, které byly na odběrném místě a zjišťovaly neoprávněný odběr elektřiny, což byl právě případ žalobce. A již v této fázi trestního řízení bylo dohledovým státním zastupitelstvím jednoznačně dovozeno, že nebyla dostatečně vzata na zřetel právní úprava neoprávněných odběrů elektřiny, která má velmi úzkou spojitost se stíhaným jednáním obviněných. Lze tedy konstatovat, že trestní stíhání pro trestný čin vydírání bylo zahájeno na základě jednostranného hodnocení důkazů, jak správně dovodil soud I. stupně, kdy pokud by byla dostatečně vzata na zřetel právní úprava neoprávněných odběrů elektřiny a bylo přihlédnuto ke všem důkazům, pak by nebylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin vydírání, ale bylo by zahájeno pouze pro trestný čin útisku, nebo vůbec. Rovněž nutno zdůraznit, že obžaloba byla podána v případě žalobce toliko pro trestný čin útisku, Nejvyšší státní zastupitelství se tak mohlo max. ztotožnit s tím, že by se mohlo jednat o naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu útisku, nikoliv vydírání. Soud I. stupně tak nijak nenadhodnotil intenzitu nemajetkové újmy vzniklé žalobci.

Odvolací soud postupoval ve smyslu čl. II. bod 2 přechodných ustanovení zák. č. 293/2013 Sb. podle zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve znění do 31.12.2013, protože toto řízení bylo zahájeno před 1.1.2014.

Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ust. § 212 o.s.ř. Žalovaná sice brojila toliko proti vyhovujícímu výroku o věci samé, pokud jí bylo rozhodnuto o její povinnosti uhradit žalobci 20.000 Kč s příslušenstvím, ale v této souvislosti odvolací soud zdůrazňuje, že způsob vypořádání vztahu mezi účastníky vyplývá z právního předpisu, proto bez ohledu na to, který z účastníků a v jakém rozsahu napadne odvoláním rozsudek soudu prvního stupně, nemohou ani dílčí výroky o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění nabyt právní moci a vykonatelnosti (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 3850/2014). Odvolací soud ve věci nařídil jednání (§ 214 odst.1 o.s.ř.), zamítl návrh na doplnění dokazování stanoviskem žalované ze dne 19.9.2014 sp.zn. [redacted] ve věci žalobce [redacted] P. [redacted] L. [redacted], neboť s projednávanou věcí nespojuje, a odvolání žalované neshledal opodstatněným.

Je ustálenou soudní praxí, že podle zákona č. 82/1998 Sb. odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu. Protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání (nejde o nesprávný úřední postup), rozhodující je výsledek trestního stíhání (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 265/2012). V řízení bylo prokázáno, že trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným odsouzením, soud I. stupně tak správně uzavřel, že žalobci vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy z titulu vydání nezákonného rozhodnutí dle ust. § 7, § 8 zák. č. 82/1998 Sb., kterým je usnesení o zahájení trestního stíhání Policie ČR, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, SKPV Ostrava ze dne 6.11.2008 č.j. [redacted]. Žalovaná existenci tohoto odpovědnostního titulu ani nesporevala.

Soud I. stupně se tak správně zabýval tím, zda je dostačujícím zadostiučiněním za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci nezákonným rozhodnutím konstatování porušení práva, nebo zda žalobci náleží zadostiučinění v penězích.

Podle § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. platí, že "bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu."

Podle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. "zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlídně k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo."

Zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. (ve znění pozdějších předpisů), jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem a jež tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání a především z dopadů trestního stíhání do osobnosti poškozované osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozovanému satisfakce skutečně mělo dostat (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 2813/2011).

Při důsledném respektování presumpce nevinu představuje každé trestní řízení významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti. Takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek, z něhož byl jednotlivce obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 10.3.2011 sp. zn. IV. ÚS 3193/10).

Jak výše uvedeno, kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání (řízení), které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, následující. *Povaha trestní věci*, pod tímto kritériem se má na mysli zejména závažnost trestného činu kladeného osobě poškozované za vinu, neboť ta zpravidla přímo úměrně zvyšuje intenzitu, s jakou osoba poškozovaná konkrétní trestní řízení proti ní vedené negativně vnímá. Ta souvisí i s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu) a s případným společenským odsouzením. S tímto kritériem se soud I. stupně správně vypořádal, zohlednil hrozbu trestního postihu, která ve vztahu k žalobci přicházela v úvahu od zahájení trestního stíhání (6.11.2008) do 8.3.2010 a následně od 8.3.2010, kdy již byl žalobce stíhán pouze pro jeden skutek naplňující znaky trestného činu útisku, pro který je stanovena nižší hranice zákonné trestní sazby. S hodnocením tohoto kritéria se žalovaná ztotožnila, stejně jako s hodnocením dalšího kritéria, které posuzoval prvostupňový soud, kterým je *délka trestního řízení*. Délka doby trestního řízení (cca 3 roky) byla ovlivněna množstvím stíhaných osob (32), počtem skutků (50), procesní složitostí (rozsáhlé dokazování v podobě značného počtu svědků, listinných důkazů, videozáznamů) a konečně i složitostí samotného právního posouzení. Toto kritérium zohledňuje zejména to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek jednotlivce v důsledku proti němu vedenému trestnímu řízení trval. Pokud jde o kritérium *následky způsobené trestním řízením* v osobnostní sféře poškozované

osoby, pak rovněž tuto okolnost soud I. stupně správně posoudil s tím, že je zcela zřejmé, že žalobce vnímal trestní stíhání jako dosud bezúhonný člověk velmi negativně, nicméně významné zásahy do osobnostní sféry žalobce v příčinné souvislosti trestním stíháním nebyly prokázány. Žalobce měl nadále podporu přátel a rodiny, ke změně pracovního zařazení u jeho zaměstnavatele nedošlo v příčinné souvislosti trestním stíháním, ale pro reorganizační změny, o kterých rozhodl zaměstnavatel. Žalobce poté na základě vlastního rozhodnutí ukončil pracovní poměr, tedy ani ukončení pracovního poměru žalobce není v příčinné souvislosti s trestním stíháním. Žalobce sice individuálně vnímá, že utrpěla jeho pověst v místě bydliště a u přátel, ale nebylo prokázáno, že by v důsledku jeho pověsti, která by byla spojena s jeho trestním stíháním, byl vyloučen z pracovního, veřejného či společenského života, případně že by trestní stíhání ovlivnilo jeho rodinný život. V této souvislosti soud I. stupně správně odkázal na judikaturu Ústavního soudu ČR zabývající se touto problematikou. Ani hodnocení tohoto kritéria žalovaná nezpochybňovala. Další okolnost, kterou soud I. stupně vzal v úvahu při stanovení výše přiměřeného odškodnění byla *medializace případu*, odvolací soud se ztotožňuje se soudem I. stupně stran vyhodnocení míry medializace případu v této souvislosti a nepřisvědčuje odvolací námitce žalované, že toto kritérium bylo ve vztahu k výši odškodnění nadhodnoceno. V řízení bylo prokázáno, že skutky, jichž se měl žalobce s ostatními spoluobviněnými dopustit, byly medializovány, a to nejen v době před zahájením trestního stíhání, ale i v průběhu samotného trestního řízení. S případem tak byla seznámena široká veřejnost, tedy i spoluobčané a přátelé žalobce, což nepochybně muselo negativně ovlivnit život žalobce. Byť v médiích nebyl žalobce osobně jmenován, muselo být zejména přátelům, známým a kolegům ze zaměstnání, zaměstnaným v jiných oddělení, zřejmé, že se trestní stíhání pro skutky související s „odhalováním černých odběrů“ týká i jeho osoby, pokud byl zaměstnancem ČEZ Měření, s.r.o. V médiích byly zveřejněny články „Komando ČEZ“, či „Vymahačská jednotka ČEZ“, které jistě upoutaly širokou veřejnost a jistě ovlivnily názor veřejnosti na praktiky zaměstnanců ČEZ Měření, s.r.o. I když byly později zveřejněny informace o zastavení trestního stíhání, dlouhodobá mediální kampaň jistě musela mít dopad na život žalobce, a to zejména na jeho pověst. Pokud ale soud I. stupně dovodil, že výši přiznaného odškodnění ovlivnilo i *jednostranné hodnocení důkazů, které vedlo k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání*, Odvolací soud se s touto argumentací neztotožňuje, neboť soudu v tomto řízení nepřísluší posuzovat důkazy či způsob jejich hodnocení v trestním řízení. Nicméně s ohledem na zhodnocení všech výše uvedených kritérií nemá tato skutečnost vliv na celkovou výši přiznaného odškodnění, když právě částka 50.000 Kč plně zohledňuje všechny okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo, jakož i její závažnost.

Dle ust. § 15 odst. 2 zák. č. 82/1998 Sb. se poškozený může domáhat náhrady škody u soudu pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen. S ohledem na znění posledně citovaného ustanovení stojí soudní judikatura na závěru, že stát se ocitá v prodlení s náhradou škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem teprve uplynutím šestiměsíční lhůty určené k předběžnému projednání nároku, jež začíná běžet ode dne uplatnění nároku poškozeným u příslušného úřadu, teprve od následujícího dne po uplynutí lhůty jej stíhá povinnost zaplatit úrok z prodlení (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25Cdo 2060/2001). Odvolací soud tak dovodil, že žalovaná se ocitla v prodlení dne 21.9.2012.

Soud I. stupně nepochybil, pokud přiznal žalobci náhradu nákladů řízení (§ 142 odst. 3 o.s.ř.), nesprávně však stanovil jejich výši. Náklady řízení tvoří odměna advokáta ve výši 3.100 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ a § 11 písm. a/,d/ a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění účinném od 1.9.2006 za osm úkonů právní služby (příprava

převzetí zastoupení, sepis žaloby, vyjádření ze dne 10.10.2013, ze dne 31.10.2013, ze dne 20.11.2013 ze dne 10.1.2014, účast u jednání dne 5.11.2013, dne 13.1.2014), osm náhrad hotových výdajů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění účinném od 1.9.2006 a 21% DPH z odměny advokáta hotových výdajů ve výši 5.712 Kč dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř., celkem 32.912 Kč. Odměna advokáta za zastupování v řízení, jehož předmětem je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí ve smyslu ust. zák. č. 82/1998 Sb., se vypočte z tarifní hodnoty stanovené podle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ vyhl. č. 177/1996 Sb. (srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 30 Cdo 3378/2013 ze dne 29.1.2014). Rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu, resp. o výši přiměřeného zadostiučinění obecně splňuje podmínky aplikace ust. § 136 o.s.ř., neboť neexistuje žádná exaktní metoda, jak stanovit přiměřenost zadostiučinění (resp. jeho výši). Za ne zcela přiléhavý odhad výše budoucího zadostiučinění nemůže být žalobce v rámci náhrady nákladů řízení sankcionován. Podaří-li se žalobci prokázat příčinnou souvislost mezi nemajetkovou újmou mu způsobenou a nesprávným úředním postupem, je prokázán základ nároku a žalobce má v zásadě plný úspěch ve věci, i když mu je přiznáno zadostiučinění v jiné výši, než jakou v řízení uplatnil. Shodný závěr vyslovil i Ústavní soud ČR ve svém rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 1310/09.

S ohledem na výše uvedené odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výrocích o věci samé (ad I,II) jako věcně správný dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil, ve výroku o náhradě nákladů řízení jej změnil dle ust. § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. tak, že jejich výše činí 32.912 Kč, jinak jej v tomto výroku jako věcně správný dle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle ust. § 142 odst.1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 odst.1 o.s.ř. s tím, že žalobce byl v této fázi řízení úspěšný, náleží mu tak náhrada nákladů odvolacího řízení, které tvoří odměna advokáta ve výši 3.100 Kč dle ust. § 9 odst. 4 písm. a/ a § 11 písm. a/,d/a g/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění účinném od 1.9.2006 za dva úkony právní služby (vyjádření k odvolání, účast u jednání), dvě náhrady hotových výdajů po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu ve znění účinném od 1.9.2006 a 21% DPH z odměny advokáta hotových výdajů ve výši 1.428 Kč dle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř., celkem 8.228 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

V Praze dne 23. března 2015

JUDr. Ludmila Petráková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Markéta Kasimírová

**Markéta
Kasimírová**

Digitálně podepsal Markéta
Kasimírová
DN: c=CZ, o=MĚSTSKÝ SOUD V
PRAZE [IČ 00215660], ou=soudní
oddělení, ou=12122, cn=Markéta
Kasimírová, serialNumber=P144837,
title=referent soudní kanceláře
Datum: 2015.04.21 14:12:13 +02'00'